

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za pouzdigost in napredek obrtništva Dravske banovine.

OBRtni VESTNIK

izhaja tedensko, in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
po-amezna številka Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravišтво: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Ne frankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponašiški dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 6. maja 1932

Štev. 19.

Skrivanje denarja — gospodarski zločin

Od lanske jeseni sem opazimo v denarnem poslovanju vznemirjenje, ki je nastopilo posebno v septembru, ko je evropska kreditna kriza z ukinjenjem zlatega standarda v Angliji dosegla svoj vrhunec.

Nervoznost, ki se je lani polastila predvsem vlagateljev, si moramo tolažiti v prvi vrsti kot odsev velikih sprememb na zunanjih kreditnih tržiščih. Ta nervoznost se je v letošnjem letu sicer polegla, vendar še ni povsem prestala. Brezvestneži so nadalje na delu in plašijo še vedno zbegano ljudstvo z najrazličnejšimi tartarskimi vestmi, a nerazsodni del naše javnosti pa tem vestem tudi pogosto naseda. Tu ti kdo zašepeta v uho, da se bliža nova inflacija, kakor je bila med vojno in po vojni, kdo drugi ti zopet zatrjuje, da so naši denarni zavodi na robu propada, krožijo pa tudi zlobne govorice, da so vodilne osebnosti domačih denarnih zavodov spravile ogromne milijone v Švico in podobno.

Kdor takim vestem naseda, temu ni mogoče pomagati. Zatrjuj mu v pomirjenju, da je naš dinar čvrst, da so naši denarni zavodi zdravi ali slično; on ti v svoji nezaupljivosti in v svojem trepetu za težko pridobljeno imetje ne bo tako zlepa verjel. Če mu pa dokažeš, kako škodljivo je njegovo početje za splošnost, ti bo to morda priznal, toda ravnal se ne bo po tem in bo le tišje naprej raznašal neumne govorice. Takih malodušnežev je pri nas sicer malo, kajti ogromna večina našega ljudstva je od jeseni sem pokazala dovolj preudarnosti in razsodnosti, toda stvar je tudi v tem primeru škodljiva, če samo redki posamezniki verjame tartarskim vestem, ki se vedno znova raznašajo. Mnogi so se že iztrezili, ko so videli, da ni onih velikih presenečenj in onih polomov in katastrof, ki so jih mnogi obetali v septembru.

Nezaupljivost in nerazsodnost v sedanjih gospodarskih krizi ni morda samo slovenska specijalitet. Tudi v drugih državah se je lani v jeseni razvila slična psihoza. Celo v Franciji, ki je od svetovne gospodarske krize najmanj prizadeta, ki ima ogromne zlate zaklade in kjer ne vedo, kam z denarjem, so ljudje poskrili v skrinje in žimnice milijarde frankov. Zakaj? Tega si ni znal nihče prav raztolmačiti. Bojazljivci misli, da mora v današnjih kritičnih časih kaj storiti za sigurnost svojega imetja in v svoji priprosti miselnosti ne ve nič drugega, kakor da denar poskrrije. Mnogi francoski rentniki so lani ob koncu leta pri najnižjih kurzijah takorekoč za vsako ceno prodali svoje papirje, samo da dobe gotovino in jo poskrrijejo. Ko ni bilo pričakovanih velikih stvari in ko so posamezniki spoznali škodo, ki jo trpijo zaradi izgubljenih obresti, so zopet pričeli kupovati papirje. Toda medtem so se tečaji že precej dvignili in marsikateri francoski zbeganec je potem v februarju, ko se je pojavila na francoskem efektnejem tržišču velika hosa, znova kupil papirje, ki jih je prej prodal, seveda po znatno višjem tečaju. Marsikdo je moral te papirje kupiti nazaj za 30 do 40% dražje in je pri tem naravno utrpel po svoji lastni krivdi precejšnjo izgubo. Mislil je, da s tesauriranjem rešuje svoje imetje, dejansko pa je zaradi svojega nesmiselnega početja izgubil znaten del tega imetja. Borzni spekulanti, ki so pri februarjski hosi na pariški borzi zaslužili velike vsote, so

se tem bojazljivcem seveda smejali v pest.

Kakor drugod, tako je tudi pri nas početje ljudi, ki tesaurirajo denar, nesmiselno in nelogično. Naša vlada je že ponovno in odločno izjavila, da bo držala dinar za vsako ceno. Kritje našega denarja je vrh tega boljše, kakor v katerikoli srednjeevropski državi. Kdor je tedaj navzlic navedenim dejstvom zaradi govoric o pričakovanem razvrednotenju denarja dvignil svojo hranilno vlogo ter sedaj dobljeno gotovino hrani doma, ta ravna gotovo brez glave, ker mora vendar vedeti, da je v primeru inflacije in razvrednotenja denarja pač vseeno, če ima denar doma ali pa v denarnem zavodu, le z razliko, da v prvem primeru odpadejo obresti. Enako nesmiselno ravna oni, ki je na podlagi govoric o neugodnem stanju tega ali onega denarnega zavoda dvignil svojo hranilno vlogo in ni smatral za potrebno, da bi denar znovala kje naložil, temveč ga drži doma v skrinji ali blagajni.

Samo dviganje vlog ne bi še bilo za naše denarstvo in gospodarstvo tako škodljivo, če ljudje potem denarja ne bi spravljali doma. Za vse gospodarstvo usodepolno je predvsem tesauriranje denarja, ki nikomur ne prinaša koristi. Z zadržanjem gotovine v skrinjah in blagajnah so odlegujejo prometu denarni sredstva; pomanjkanje teh denarnih sredstev v prometu pa občutno poostrejuje težkoče v gospodarskem življenju. Če bi oni, ki so dvignili vloge, dobljeno gotovino naložili na kakršenkoli način (tudi v efektih, drž. papirjih, nepremičninah) tedaj ne bi bilo danes pri nas nikake denarne stiske, kajti denar, ki je odtegnjen le denarnim zavodom ne pa prometu, najde končno na ta ali oni način zopet pot nazaj k denarnim zavodom. Ker pa tesauriranje denarja ne prinaša nikakih koristi in tudi nikogar ne more obvarovati pred izgubo v zvezi z govoricami o razvrednotenju denarja, zato je to tesauriranje gotovine pravi zločin nad vsem gospodarstvom in ga je treba še bolj obsoditi, kakor samo dviganje vlog.

Da pa je tudi vsako nezaupanje proti našim denarnim zavodom docela neupravičeno, nam pove tale preudarek. Do večjih bančnih polomov in sanacij je v zadnji dobi prišlo le v industrijskih državah, in sicer zaradi tega, ker je skoro popoln zastoj industrijskega izvoza povzročil propast številnih industrijskih podjetij, zlasti onih, ki so bila v večji meri navezana na izvoz. Polomi industrijskih podjetij pa so potegnili s seboj v vrtinec tudi denarne zavode. Ker pri nas nimamo pomembnejše izvozne industrije in ker naša domača industrija, navezana na domači zaščiteni konzum, zaradi krize ne trpi v toliki meri, kakor ona industrija, ki je navezana na izvoz, je povsem napačno pričakovanje, da mora po nekaki analogiji priti do enakih polomov tudi pri nas.

Naši denarni zavodi so tudi sedaj v krizi ohranili zdrave osnove. Izgubili so imeli, če izzamemo vsakoletne normalne odpise dubioz, zato ne morejo biti pasivni. Pokazali pa so tudi veliko likvidnost s tem, da so izplačali milijonske vsote hranilnih vlog. Samo Prva hrvaška štedionica je izplačala vlog 800 milijonov. Za svojo previdnost pri nagananju sredstev so morale naše banke še pred dobrim letom marsikaj preslišati, ko so se čuli povprek očitki

o nezaposlenih milijardah, ki so ležale pri bankah. Če takrat banke ne bi vztrajale pri svoji likviditetni politiki, bi bil danes položaj zares težaven.

Pravega nezaupanja proti denarnim zavodom dejansko tudi ni opaziti in do dviganja hranilnih vlog je prišlo bolj iz zbeganosti, kakor iz nezaupanja. Videč, da se kreditne razmere v Evropi naglo poostrejujejo, niso vlagatelji v svoji nervoznosti, nerazsodnosti in zbeganosti vedeli, kaj bi počeli, in sledeč bolj preprostemu instinktu, so pričeli dvigati vloge. Če si vprašal vlagatelja, zakaj je dvignil vloge, ti ni vedel navesti nobenega pravega razloga. To nenadno dviganje je šele dovedlo denarne zavode v neugoden položaj, pozneje pa so se težave prenesle na vse gospodarstvo. Da nezaupanje ni bilo povod dviganju, nam potrjuje tudi okolnost, da vlagatelji niso mnogo preudarjali, ali je zavod, kjer imajo naložen denar, dober ali slab, dvigali so kar povprek, tako pri pupilarno varnih zavodih, kakor tudi pri ostalih.

Od zopetne pritegnitve tesaurirane denarja v gospodarski obtok je v znatni meri odvisno tudi ozdravljenje naših gospodarskih razmer. Zato moramo skušati, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi privedemo zopet v gospodarsko življenje ogromne vsote poskrjenega denarja. V splošnem narodnem in gospodarskem interesu ne zahtevamo nikakih žrtv od onih, ki skrivajo gotovino. Zahtevamo le, da ravnajo po zdravi pameti in da opuste nadaljnje tesauriranje, ki jim ne more prav nič koristiti, državi in narodnemu gospodarstvu pa lahko povzroči nepopravljivo škodo. Zato napravite z denarjem kar hočete, samo ne držite ga doma.

Nova ureditev izvoza živine

Minister za trgovino in industrijo je v soglasju s poljedelskim ministrom predpisal pravilnik o nadzorstvu izvoza živine, živinskih proizvodov in predelav. Pravilnik se naslanja na zakon o organizaciji in nadzorstvu izvoza živine, živinskih proizvodov in predelav paragrafa 1., točka b) z dne 14. decembra 1931.

Glavne določbe tega pravilnika so:

Nadzorstvo nad izvozom živine, živinskih proizvodov in predelav bo po navedenem zakonu opravljalo »Urad za nadzorstvo nad izvozom živine«, ki se ustanovi pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Naloga urada bo skrbeti za upravno in tehnično izvajanje pogodbenih določb bo kontingentiranem izvozu živine, živinskih proizvodov in predelav. Pri uradu bo ustanovljen strokovni odbor z nalogo, da nadzira in razporeja kontingente živine za izvoz, kakor bo predlagal urad na podlagi registriranih prijav. Odbor bo nadalje pregledoval vpis izvoznikov in register.

Člane strokovnega odbora bodo imenovali deloma minister za trgovino in industrijo, deloma druga ministrstva in za razna strokovna društva. Odbor bo smel šteti največ 15 članov.

Podjetja ali osebe, ki bodo pooblašene, da v okviru kontingenta izvažajo živino, živinske proizvode ali predelave, bodo prejele posebna »izvozna potrdila«. Izdajal jih bo urad za nadzorstvo nad izvozom.

Z izvozom živine, živalskih proizvodov in predelav v okviru kontingentov, določenih s trgovskimi pogodbami, se bodo smela baviti:

1. Izvoznaška podjetja, protokolirana v kraljevini Jugoslaviji, ako se bavijo z izvozom živine, živinskih proizvodov in predelav;

2. zadrugne zveze, poljedelske in živinorejske zadrug, ako izvažajo proizvode svojih zadrugarjev;

3. proizvozniki in živinorejci, ako sami ali pa v to svrhu združeni izvažajo svoje lastne proizvode;

4. industrije mesnih proizvodov in klavnice.

Podjetja, zadrug ali osebe, ki bodo hotele izvažati živino, živinske proizvode ali predelave v okviru kontingentov, se bodo morale registrirati v uradu za nadzorstvo nad izvozom živine. Prijava naj vsebuje sledeče podatke oziar. listine: ime in naslov podjetja, zadrug ali osebe, dokazilo o protokolaciji oziar. o registraciji, kadar gre za zadrug ali zadrugne zveze, pri posameznikih pa potrdilo občine in prvostopne upravne oblasti, da je živina, namenjena izvozu, njihova last, oznaka živinske vrste (govedo, krave, voli, junci, bikli, teleta, konji, svinje, suhljate ali mastne, ovce in koze) in države, kamor žele izvoziti, izvleček iz knjig ali druga listina o tem, koliko je podjetje izvozilo l. 1925. oziroma od kasnejše ustanovitve pa do prijave vsak mesec in pa kam. Vse to po vrsti živine in po količini.

Kontingentirano blago je treba opremiti z izvoznico, izdano od urada za nadzorstvo nad izvozom. Pravilnik navaja obrazec take izvoznice. Urad bo izdajal te izvoznice v 4 izvodih. Tri izvode bo treba priložiti tovrstnemu listu, četrti pa bo postajenačelnik nakladalne postaje poslal uradu za nadzorstvo nad izvozom živine. Izvoznice morata pri nakladanju potrditi še državni veterinar in dotični postajenačelnik. Izvoznice je treba kolkovati s posebnimi taksonimi znamkami po posebnem pravilniku o izvoznih taksah.

Razdelitveni ključ za izvozna potrdila v okviru kontingentov kakor tudi registracijo bo določal in vodil urad. Izvozniki bodo pravočasno obveščeni o dodeljenem kontingentu. Za vsako tržišče jim bo izdano posebno izvozno dovoljenje. Izvoznik mora najkasneje 11 dni pred nakladanjem prijaviti količino nameravanega izvoza, tržišče in tržni dan, državo, kamor bo izvozil in pa kupca.

Na koncu vsakega meseca mora izvoznik poslati uradu poročilo o izkoristitvenih izvoznih, nakar prejme izvoznice za prihodnji mesec. K poročilu mora priložiti prepis komisijonarskega računa o prodaji za notranjo porabo urada. Vsak izvoznik bo moral izvoziti dodeljeni mu kontingent. Kdor tega ne bo mogel storiti, bo moral o tem v določenem roku brzojavno obvestiti urad. Prestopki se bodo kaznovali. Urad bo po potrebi določal kakovost in težo živine, namenjene v kontingentirani izvoz. Izvoznik se mora izkazati še s posebnim veterinarskim potrdilom o zdravstvenem stanju svoje živine.

Borza

Devize.

Beograd, London 206.01 — 207.61, Pariz 222.32 — 223.44, NewYork 56.1013 — 56.3839, Curih 1097.35 — 1102.85, Milan 289.77 do 292.17, Praga 167.33 — 168.19, Amsterdam 2285.55 — 2296.91, Berlin 1337.82 — 1348.62, Bruselj 790.65 — 794.59.

Curih, Beograd 8.95, Pariz 20.26, London 18.80, NewYork 513.25, Bruselj 72.05, Milan 26.45, Amsterdam 208.275, Berlin 122.10, Sofija 3.37, Praga 15.25, Bukarešta 3.07.

Efekti.

Beograd, Vojna škoda 169 — 167 zaklj., za junij 168 zaklj., 4% agrarne 23 — 26, 6% begluške 30.50 zaklj., 7% Blair 44.50, 44 zaklj., 8% Blair 51 bl., 7% Drž. hipotekarna banka 50.50 bl., Narodna banka 4550 bl., Priv. agrarna banka 208 zaklj.

Problem elektrifikacije Dravske banovine

Velezninivo razpravo, ki sta jo pričela naša odlična strokovnjaka univ. prof. dr. Milan Vidmar in minister inž. Serbec pod gornjim naslovom, je za obrtnišvo večje važnosti kot pa marsikaj drugega, o čemer se po nepotrebnem razpravlja v strokovnih glasilih. Tudi obrtniki ste zainteresirani na tej važni razpravi, zato posvetite vso pažnjo temu velikemu vprašanju ravno v času, ko se na merodajnih mestih razpravlja, naj se elektrifikacija izvede potom banovine — morda skupno z državno upravo, ali pa naj se to največje podjetje prepusti zgrajeno tujemu kapitalu. Omejimo se zaenkrat le na vprašanje, je li bolje, da se banovina zadolži za potrebne milijone, ki naj služijo elektrifikaciji naše banovine in za katere bo treba plačevati male obresti, ali pa naj se prečisti vse tujemu kapitalu, ki nas bo izmuzgaval za nedogledno dobo. Obrtnišvo bi moralo pazno slediti temu vprašanju zlasti še zato, ker je ravno obrtnišvo največji odjemalec električne energije in mu ne more biti vseeno, po kakšni ceni bo po desetih letih plačevalo tok. Da bi pa moglo naše obrtnišvo o stvari točno razmišljati, zato bi bilo zelo priporočljivo in umestno, če bi »Obrtni Vestnik«, poleg že priobčenega predavanja univ. prof. dr. Milana Vidmarja, priobčil tudi mnenje ministra inž. Serbeca. Pri tem ne gre toliko ravno za strokovno mnenje teh strokovnjakov, važno je za nas finančno vprašanje s tem v zvezi in ravno s tega stališča naj se vsa zadeva presoja. Kolikor nam je znano, zaenkrat to vprašanje še ni, zakasnelo, uteseno, pa biti že v kratkem. Priporočljivo bi bilo, da bi tudi obrtni odsek TOI in obrtno-pospeševalni urad razpravljala o tem. (Celjski tovariši.)

Minister n. r. Dušan Serbec:

Narodno premoženje

Dne 10. marca 1932 je g. prof. doktor Milan Vidmar predaval v društvu »Merkur« o elektrifikacijskem problemu v dravski banovini. Dasi se z izvajanjem naziranj g. profesorja v nobenem oziru ne morem strinjati, prvotno nameraval spuščati se z njegovimi izvajanjem v polemiko. Pokazalo pa se je, da je imelo to predavanje gotov vpliv na javnost, ki si je o problemu elektrifikacije ustvarila napačne pojme. Predstavljajoč zgodovino elektrifikacijskega problema predel po svoje prihajajo g. profesor do zaključka, da je ideja elektrifikacije »potom banovine« zgrušena in je začasno potrebna samo organizacija obstoječih privatnih elektrarn in sodelovanjem banovine v nekakšni mešanici družbi. Kot enega glavnih argumentov za to svoje naziranje navaja, da v sled napak, ki so se zgodile, izgubljamo narodno premoženje. Če, o čem to narodno premoženje v obliki vodenja neizrabljeno čez jezove v Fali in na drugi strani v obliki neizrabljenega premogovnega prahu, ki bi se lahko uporabljal za produkcijo električnega toka v elektrarni Trboveljske premogovne družbe, pa odteka po Savi. Tudi njegov argument, da neizrabljeno čez jezove in koliko narodnega premoženja odteka po Savi iz Trboveljskega premogovnika, ni pravi. Pri tem moram predvsem poudariti, da za narodno premoženje smatram ono premoženje, katero je domača last in služi v eni ali drugi obliki splošnemu blaginji ne smatram pa za narodno premoženje onega tujega kapitala, ki je na en ali drug način prišel v last premožnejših objektov na našem domačem ozemlju in stremlje za tem, da odvaja kolikor mogoče velike dobičke v tujino.

S tega vidika ni narodno premoženje niti ona voda, ki bi eventualno neizrabljena padala čez falske jezove, niti ni narodno premoženje oni premogovni prah, ki ga Trboveljska premogokopna družba spušča v Savo. Voda v dravski strugi je sicer v splošnem narodno premoženje, toda v trenutku, ko pride do falskih jezov, služi ona v prvi vrsti tujemu kapitalu, ker je koncesijonarna lastnina švicarskega kapitala in Trboveljski premogovni prah je enako last tujega kapitala.

Že s tega vidika je popolnoma pogrešeno, če je g. profesor govoril o tem, da se na način, označen od njega,

gubi narodno premoženje. Kolikor mogoče velika emancipacija od tujega kapitala mora biti čili vsake narodnogospodarske politike. Prati tej emancipaciji pa dela oni, ki skuša povečati dobičke tujega kapitala.

Toda tudi brez ozira na pravkar navedeno, kar moramo imeti menda pred očmi kot aksijom svoje gospodarske politike, izguba vode na falskih jezovih in izguba premogovnega prahu na Savi nista tako tragični, kakor sta bili naslikani.

Falska elektrarna je praktično popolnoma izrabljena, kadar je tovarna dušika v Rušah v polnem obratu. Množine neizrabljenega toka v času, ko je tovarna v Rušah v polnem obratu, so tako majhne, da se o njih komaj izplača govoriti. Zaradi tega sploh ni mogoče govoriti o tem, da pri Fali velike množine vode padajo neizrabljene čez jezove. Če se je vsled začasnih omejitev obrata v Rušah to začasno izpremenilo in začasno pada večja množina vode neizrabljena čez jezove, to ne more biti merodajno, ker to ni trajen pojav. Vsled tega brez ozira na spredaj navedeno, ni mogoče niti trditi, da tuje premoženje pada trajno neizrabljeno čez jezove.

Nekoliko bolj komplicirana je zadeva s prahom TPD. Premogovni prah, ki tvori zadnji ostanek pri pranju, oziroma separaciji premoga TPD je od nekaj spušča v Savo in to kljub temu, da so oblasti že opetovano skušale prisiliti TPD do tega, da tudi zadnji prah dovede konsumu in opusti onečiščenje Save.

Posledica tega, da se premogovni prah spušča v Savo, je ta, da je savski pesek, pomešan s tem premogovnim prahom, neposredno neuporaben za mešanje s cementom. Dalje, da so izumrle v Savi ribe, kar tudi pomeni izdatno škodo. Tudi tiskemu prometu je onesnaženje Save s premogovnim prahom izdatno škoda.

Če ima torej premogovni prah, ki se odvaja v Savo, tudi sam na sebi kako vrednost — in to ima — bi bile koristi, ki bi se dosagale, če naj se ta prah več ne spušča v Savo, ampak uporablja za produkcijo električne energije, res velikega pomena. Tuje premoženje bi bilo povečano z vrednostjo premogovnega prahu, narodno premoženje pa bi se povečalo s tem, da bi pridobil na vrednosti savski pesek, vsled česar bi bile vse betonske stavbe, zlasti v Zagrebu, mnogo cenejše, da bi se v Savi vnovič zaredile ribe, ki gotovo pomenijo del narodnega premoženja, in da bi oživel in se pomnožil tujski promet na lepih savskih bragovih.

Pri temeni na prvi pogled navidezno res govore za pravilnost izvajanj gospoda predavatelja, dasi g. predavatelj na stvar ni gledal s tega vidika, ampak izključno z vidika upravljanja premogovnega prahu v svrhu produkcije toka v korist TPD.

Če se gleda na stvar z vidika, s katero je gledal na njo g. predavatelj, toda nekoliko globlje, pa je tudi drugačna, kakor se je, slikala.

Gotovo je, da ima prah, ki odteka po Savi, sam na sebi gospodarsko vrednost. Ta prah bi se dal v gospodarsvu gotovo izkoristiti. In tudi za naše narodno gospodarstvo bi mogel imeti gotov pomen, ako bi ga TPD zadržala ter ga dovedla konsumu. So industrije, ki bi mogle uporabljati ta prah kot cenejšo kurivo. S tem bi bili produktivni stroški teh industrij zmanjšani, kar bi za narodno gospodarstvo gotovo ne bilo brez pomena. Toda v tem slučaju bi TPD menda težje prodala dražje vrste premoga, in imela bi škodo od tega, in ker ji ta škoda ne gre v njene račune, spušča prah v Savo.

Kako važnost polaga TPD sama na ta premogovni prah, se najbolj vidi iz tega, da ima ona kompletno elektrarno, ki ne obratuje, dočim TPD odjema za svoje potrebe električni tok od falske elektrarne, in sicer približno 30 milijonov KW letno po približno 25 par. kar znaša le no okoli 7 milijonov 500.000 dinarjev. Če bi bilo TPD na tem, da se njen premog izrabi do zadnjega prahu in se s tem napravi usluga našemu narodnemu gospodarstvu, bi ona s prahom, ki ga spušča v Savo, pač za svoje potrebe spravila v pogon svojo lastno elektrarno. S tem bi koristila tudi našemu narodnemu gospodarstvu, kar je razvidno iz spredaj navedenega. Toda to bi ne bilo v skladu s politiko cen TPD, kajti opravičen je zaključek, da jemlje TPD električni tok od Fale le zato, da falska elektrarna ne prodira v kraj, kamor dobavlja TPD svoj premog.

Pred leti je podjeten inženjer napravil na Savi priprosto napravo, v katero je lovil premogovni prah, ki ga spušča TPD v Savo. Za ta premogovni prah je dobil prav ugodne odjemalce. Toda TPD se je temu uprla, ker je bilo to v kvar cenam njenega premoga, in odkupila mu je njegovo napravo ter dalje spuščala prah v Savo.

To je pač jasan dokaz, da TPD v prahu, ki odteka po Savi, ne vidi niti narodnega, niti svojega premoženja. In veliko je vprašanje, če bi TPD ta prah porabila za produkcijo električne energije, če bi se realiziral načrt g. prof. dr. Vidmarja in bi TPD sodelovala pri produkciji in prodaji električne energije.

G. profesorju ne prija prav, da se banovina v izvedbi svojega električnega načrta naslanja predvsem na premogovnik v Velenju. Tudi v Velenju gre za izrabo premogovnega prahu v svrhu produkcije električne energije. Pri tem pa g. profesor ne vidi, da je premogovni prah v Velenju v resnici narodno premoženje, kajti rudnik v Velenju je državna last, in uporaba velenjskega premogovnega prahu skoro ni mogoča drugače kakor s tem, da se ta uporablja v svrhu produkcije električne energije na licu mesta.

Med izrabo prahu velenjskega rudnika in med izrabo prahu Trboveljskega rudnika je torej z narodnogospodarskega in narodnega stališča ogromna razlika, ki jo je g. profesor popolnoma prezrl.

S tem pa popolnoma pade njegov glavni argument, ki ga navaia on za pravilnost svojega načrta, argument, ki je na lajke v veliki meri vplival.

Bat'i prede

V zadnji številki Bat'nega tednika »Zina« je objavljen uvodnik pod naslovom: »Kaj bomo delali«, v katerem piše Tomaž Bat'a: »Izgubili smo naenkrat skoraj vsa inozemska tržišča zaradi prepovedi uvoza in prohibicijskih carin. Na novih tržiščih se pa še nismo uveljavili. Nismo se še znali prilagoditi okusu in potrebam, niti smo znali prilagoditi proizvodnjo kupni moči novih odjemalcev. To je moja krivda. Ljudje delajo napake in tudi jaz nisem izjema. Nimamo pravice godrnjati na nove razmere in nove oblike življenja. Vse naše sedanje težave in vse naše skrbi glede bodočnosti izvirajo iz nadprodukcije.«

Ne mislimo, da so nove razmere nevarne nadaljnjemu razvoju Slovešva. Čprav nas te razmere teže in silijo zboljšati način proizvodnje, vendar vodijo končno le k izboljšanju življenja vsega sveta. Zlasti ne smemo zapraviti naše sobote. Petdnevni teden lahko ohranimo ob primernih izvedah samo s tem, da porabimo soboto za svoje blaginje. Oni nameršneči, ki ne bodo več zaposleni v proizvodnji, se bodo učili prodajati. Drugi nam poskrbe s pomočjo našega svobodnega kapitala za regulacijo in popravilo cest v našem kraju, ki jih tako nujno potrebujemo. Naučimo ljudi, ki so izgubili ali ki izgubijo zaposlitev, živeti sicer skromno, toda človeško, seveda na lasten račun, in da bi prosili podpore od države in tako »steževali« delo zaposlenih. Verujem, da bomo svoje sposobne in proizvodni potrebne sotrduke kmalu spregledali nazaj. Ne bomo pa čenili onih, ki so prejimali podporo iz javnih sredstev. Napeti hočemo vsa sila, da se bolj razširimo naše delo. Verujem, da bomo v sedanjih razmerah naučili ljudi delati tako, da jih bomo lahko zaposlili mnogo več, kakor jih zaposlujejo sedaj.

Izredni občni zbor

Obrtniške »Samopomoči«

reg. pom. blagajne v Ljubljani,

se bo vršil v sredo, dne 18. maja 1932 ob 14. uri v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Beethovnova ul. 10, s sledečim

dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika,
2. čitanje zapisnika IX. izrednega občnega zbora,
3. predlogi,
4. volitve,
5. raznoterosti.

Če bi izredni občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem prostoru brez ozira na število navzočih.

Kaj je novega?

Pripravljalni odbor »Zadruga Mo. Doma«, reg. z. z. o. z. v Ljubljani obvešča vse one, ki si želijo lasten dom in one, ki želijo razbremeniti svoja posestva, da se vrši ustanovni občni zbor zadruge dne 8. maja 1932 ob pol 9. dopoldne v dvorani restavracije pri »Levu« na Gosposvetški cesti. Vabljeno vsi!

Višina obtoka dinarskih bankovcev. Narodna banka kraljevine Jugoslavije izkazuje 15. aprila t. l. za 4875 milijonov dinarjev bankovcev v obtoku. Kritje je običajno.

Podpis trgovinskega sporazuma z Italijo. Dne 26. aprila t. l. je bil v palači Chigi podpisan dodatni sporazum med Italijo in Jugoslavijo k trgovinski pogodbi iz leta 1925. Za Italijo je podpisal sporazum zunanji minister Grandi, za Jugoslavijo pa poslanik v Rimu Rakič in načelnik ministrstva za trgovino dr. Milivoj Pilja. V teku pogajanj za sklenitev tega sporazuma se je pokazala potreba, da se ustanovi posebna mešana komisija, ki naj prouči vprašanje izboljšanja medsebojnih trgovinskih odnosov.

Nemška državna pošta zasebna? Nemški industriji in trgovci so predlagali naj se nemška državna pošta spremeni v družbo zasebnega značaja.

Volilna borba v Franciji. Volilna borba v Franciji je prekipela do vrhunca. Po zadnjih vesteh je bil dosežen sporazum med socialističnimi skupinami.

Kartelizacija belgijske industrije stekla. Belgijska industrija zrcalnega stekla je na potu do popolne kartelizacije. Vsa zadevna pogajanja potekajo v tem smislu.

Konferenca Male antante. V Beogradskih političnih krogih priprajo konferenco zunanjih ministrov Male antante, ki se bo sestala 10. maja v Beogradu, veliko važnosti. Na dnevnem redu se bo razpravljalo predvsem o izjemnem stališču Jugoslavije glede reparacij in o podnavskem problemu.

Odplačilo vojnih dolgov s srebrom. Senator Heyden iz Arizone je vložil predlog o likvidaciji vojnih dolgov evropskih držav napram Zedinjenim državam, po katerem naj bi države dolžnice izplačale Ameriki svoj dolg do 1. 1936. s srebrom, računajoč za vsak dolar po eno unčo finega srebra.

Pred podpisom mirovne pogodbe v Šanghaju. Japonsko-kitajska pogajanja so že tako daleč uspešna, da bo že najbrže jutri podpisan protokol o likvidaciji šanghajskega konflikta.

Podaljšanje predpisov za plačevanje v inozemstvo

Beograd, 3. maja. AA. Finančni minister je odredil, da se veljavnost točke 4. odloka finančnega ministra od 28. marca t. l. (Službene novine št. 73 od 30. marca 1932) podaljša do 31. maja 1932. Citirana točka 4. odloka fin. ministra, katere veljavnost je potekla 30. aprila, se glasi:

Plačevanje obveznosti nasproti inozemstvu, in sicer po odobrenju Narodne banke za blago, uvoženo do konca preteklega leta in po rednih uvožnih dokumentih za blago, uvoženo po 1. januarja se lahko vrši, kolikor se roki dospeli, preko pooblaščenih bank s polozitvijo odgovarjajočega zneska v dinarjih na začasno vezani dinarski račun inozemskega upnika. Predložiti je treba vse dokumente, ki so bili tudi dozdaj potrebni za prenos dinarjev na svobodni račun inozemcev. O vseh takih položajih računih so banke dolžne takoj obvestiti Narodno banko.

Na ta način se lahko po zakonski pariteti izplačujejo tudi manice, in sicer tudi one, ki so plačljive v efektivnem tujem denarju ali v čeku na pokaz, če tudi na kako inozemsko mesto.

Na isti način se bodo knjižili pri pooblaščenih bankah tudi zneski, ki pripadajo inozemstvu od kuponov in od amortiziranih in prodanih vrednostnih papirjev. Tako se bo postopalo tudi v vseh drugih primerih, za katere je potrebno predhodno dovoljenje finančnega ministrstva (Sl. 3. v zvezi s členom 8. točke a in b pravilnika o uredbi prometa z devizami in valutami). Poština hranilnica bo s čekovnim računom inozemcev ravnala na enak način. Te »začasno vezane« dinarske terjatve se do osvoboditve in prelova na svobodno dinarske terjatve lahko uporabijo samo za plačila v državi in ne morejo služiti za zavarovanje valute za izvoz iz države. (Iz finančnega ministrstva.)

Brezposelnost v Jugoslaviji

Ker je Zemljevid brezposelnosti v dravski banovini vzbudil veliko zanimanje, je sestavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani analogen zemljevid za vso Jugoslavijo na podlagi najnovejših statističnih podatkov o številu delavcev, zavarovanih pri vseh okrožnih uradih in pri vseh privatnih društvenih blagajnah.

Radi arondacije okrožnih uradov — tekom leta 1931 so namreč ukinili sledeči OUZD: Varaždin, Bje-
lovar, Vršac, Zemun, Travnik, Mostar, Brod na Savi in njihova področja so se spojila s sosednimi OUZD — je ugotavljanje brezposelnih delavcev v področju posameznih OUZD-ov zadelo na potežko, vendar so dobili rezultati vsestransko zanesljivi in precizni. Članstvo privatnih društvenih blagajn se je radi enostavnosti upoštevalo pod članstvom onih OUZD-ov, ki imajo svoj sedež na istem mestu kot dotična privatna društvena blagajna. Glavni rezultati so razvidni iz sledeče tabele:

Okrožni urad	Padež v %	oziroma prirast članstva absolutno	Cas, na katerega se difference članstva nanaša
Banjaluka	-18%	-13.296	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Osijek	-33%	-19.849	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Sarajevo	-33%	-10.691	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Karlovac	-27%	-4.153	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Skoplje	-26%	-8.496	(1. 2. 1932 — 3. 1930)
Veliki Bečkerek	-26%	-6.531	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Split	-21%	-4.606	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Ljubljana	-18%	-17.561	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Nis	-18%	-4.780	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Sombor	-13%	-2.096	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Subotica	-9%	-1.804	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Tuzla	-6%	-696	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Zagreb	-4%	-3.934	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Susak	-3%	-313	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Beograd	-1%	-1.095	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Novi Sad	+1%	+155	(1. 3. 1932 — 3. 1930)
Dubrovnik	+3%	+492	(1. 4. 1932 — 3. 1930)
Skupaj	-16%	-99.254	

Vsi okrožni uradi in vse privatne društvene blagajne (»Merkur« v Zagrebu, Trgovsko bolnišnica in podporno društvo v Ljubljani in »Trgovačka Omladina« v Beogradu) so izgubili skupaj radi gospodarske krize okroglo 100.000 članov-delavcev. V tem številu niso zapošleni:

- 1.) Sezonski delavci, katerih število se čeni tudi blizu 100.000
- 2.) Rudarji (ca. 60.000 po številu), pri katerih je brezposelnost relativno celo večja kot pa pri drugih industrijskih delavcih (n. pr. Kranjska industrijska družba na Jesenicah itd.).

Pomen veleselijev za obrtništvo

Obrt se je začela v Sloveniji zelo rano razvijati in njene sledove najdemo že v najstarejših časih. Današnji položaj obrti dokazuje, da je industrija ni mogla udariti niti v onih strokah, v katerih bi se domnevalo, da mora tovarniška industrija uničiti tudi obrt. Primer temu, da navedemo samo nekaj, je čevlarska obrt v Trzinu in čevlarska v Kamni-gorici in Kropi. Naš narod, obdan od vseh strani z gozdovi in gorami, se ni mogel razeti s samo majhnim odstotkom posvetiti poljedelstvu. Ostal je navezan na obrt in tu je pokazal, da je priden in sposoben delavec. Obrt moramo smatrati kot osnovo za našo industrijo in zato jo moramo podpirati povsod, a zlasti v Sloveniji.

Velikega pomena za obrt so Ljubljanski veleselji. Tudi v obrtništvu pospešuje veleseljem razvoj, ker mu nudi sredstva in pota, po katerih se zamore dvigati. Imeli smo priliko gledati, kako so se dvignile trdnice, ki so na prvem veleselju razstavile še kot obrtniki, do

3.) Poljedelski delavci, katerih število je večje od števila industrijskih delavcev, ker je Jugoslavija v prvi vrsti agrarna in ne industrijska država.

4.) Prirodni prirast delavstva radi napredovanja števila prebivalstva.

5.) Cela vrsta drugih delavcev, n. pr. izseljenci, ki se vračajo iz inozemstva radi svetovne gospodarske krize, absolutni raznih sol, ki po končanih študijah ne morejo dobiti službe, svobodni poklici, imajo obrtniki, ki so morali zapustiti svoje delavnice itd., itd.

tovarnarjev in kako so ti postali zelo dobri podjetniki in lastniki industrijskih podjetij, služec za primer drugim, ustvarjajoč našo industrijo po potih one, katere je prišla v našo pokrajino iz tujine.

Obrt potrebuje reklame. Slovenski obrtnik pa je bil preskrbljen, da se boji stroškov za reklamo, ker se ne pozna dovolj njene potrebe in njene koristi, zlasti ako ne pričakuje takojšnjega uspeha. Sledilo bi moral velikim podjetjem, katerih izdelki so poznani po reklamnih tablicah po najoddaljenejših gorskih selih. Razstaviti obrtniške izdelke na vzorčnem veleselju je tudi reklama, to je živa reklama in zato najboljša, ker ne obeta uspehov za kasneje, temveč največkrat ima že trenutno uspehe. Tako je vzorčni veleseljem za obrtnika tudi s stališča reklame ponča institucija, ki odkriva, kako posamezna podjetja skušajo obrtniki nase pozornost interesentov.

Na vzorčnem veleselju ima obrtnik najlažjo možnost opazovati in spoznavati konkurenčna podjetja. Spoznava izdelke, primerja jih s svojimi, vidi boljše izdelane opremo itd. Na mestu sa-

4.) Parcelno brezposelni delavci, to so oni delavci, katerim so podjela skrajšala delovni čas (prislino praznovanje!) in s tem v zvezi tudi njihov zaslužek. Po mišljenju ekspertov je parcelna brezposelnost mnogo večja nego totalna brezposelnost, saj odpuščanje delavcev iz služb.

Iz podrobnosti podatkov je razvidno, da je brezposelnost relativno največja na teritoriji onih OUZD-ov, ki imajo mnogo (t. j. v industriji, n. pr. Banjaluka, Osijek, Sarajevo itd.) v velikih mestih je brezposelnost relativno majhna, n. pr. v Zagrebu 1%, v Beogradu 1%, v Novem Sadu 1%. Splošno je znano dejstvo, da zaposlenost v velikih mestih tudi v najhujših krizah malo popušta, ker se mesta stalno in hitro razvijajo in ker mestne občine izvršujejo razna javna dela, ki brezposelnost zmanjšujejo. Priporočilo moramo se, da članstvo privatnih društvenih blagajn med gospodarsko krizo ne hačadavalo. Znano je dejstvo, da se med gospodarskimi krizami zmanjša vedno število delavcev, ne pa število uradnikov. Tudi pokojninski zavod za nameščenje v Ljubljani ni občutil med krizo nobenega nazadovanja svojih članov.

Zet iz teh najenostavnejših vsakdanjih rezultatov je razvidna, eminentna važnost statističnega proučevanja gospodarskih in socialnih problemov. Upamo da bo »Zemljevid brezposelnosti v Jugoslaviji« mnogo pripomogel k temu, da se naša statistika dvigne na ono višino, ki ji pripada glede na njeno važnost v narodnem gospodarstvu.

mem se prepriča o okusu in željah interesentov, vidi kako konkurenca ustrezna željam, a sam ostaja nezaposlen. Sam bi bil krič, če bi takih opazovanj ne umel izrabiti v svoj prid in se na podlagi opazovanja ne izpopolnil. Ni zadosti posvetiti se obrti, ni zadosti postaviti izdelke na trg. Dober obrtnik skuša svoje podjetje in svoje izdelke vedno bolj izpopolnjevati, da dobi glas in konkurenca ne more ogroziti obstanka. Najboljša šola za spoznavanje hibi in za spoznanje potrebe izpopolnitve je vzorčni veleseljem.

V razgovoru o našem veleselju se je izrazil neki obrtnik: »Oh, letošnji veleseljem bo slabo uspel. Prosim, pomislite samo na zastoj v našem gospodarstvu, nato pomanjkanje gotovine, ta strašna kriza, vse skupaj duši in tlači voljo. Človek izgubi veselje za vse in se mu ne ljubi brgati za veleseljem.«

Vedno je znak slabosti, kadar kdo tako govori. Pravi obrtnik vobče ne more in ne sme nikdar izgubiti volje za posle svojega poklica. To ni trgovec, to ni obrtnik, ki zaradi stagnacije, zaradi pomanjkanja gotovine, zaradi krize izgubi voljo za delo. To je le znak stagna-

cije njegove dobre volje, znak njegove lastne slabosti in malomarnosti. Čim težje so razmere, tem bolj se odkriva, koliko kdo velja. Agilni in spretni ljudje se mnogokrat dvigajo baš v dobi težkih razmer, ker znajo izkoristiti slabost onih, ki nimajo odporne sile in hitro podležejo. Oni se pretolčejo mimo takih slabštev in si svoje stališča, katerih ti niso znali držati.

Zgodovina obrti nam navaja stotine primerov, kako so si ravno v najtežjih časih znali agilni ljudje pridobiti silno bogastvo ter postali upoštevani industriji in to vedno na račun slabštev. Kdor je umel svoje blago v javnosti spretnjeje uveljavljati, ta je ostal zmagovalce ter je hitro materialno nadkrilil svoje tekmece.

Tudi preje so bili v navadi veleselji. Vendar niso bili tako spretni organizirani, kakor danes. Kdor danes kaj velja in ima kaj pokazati, ta zamore samo s pomočjo velikopotezne reklame — a to so ravno v prvi vrsti veleselji — kaj doseči. Niti stagnacija, niti valuta, niti kriza ne smejo nikomur jemati volje za delo na gospodarskem polju. Pravi obrtniki umejo sebi sami usvarjati razmere.

O pomenu in koristi vzorčnega veleselja nihče resno dvomiti ne more, vsak zaveden obrtnik mora smatrati veleseljem za svojo šolo, in v dnevih ko se ta vrši, za svoj dom. Kdor ne pošlje svojih izdelkov na veleseljem kaže, da nima smisla za napredek obrti. Ravno v današnjih težkih časih je obstoj veleselja potrebnejši kot kdaj prej, saj zastavlja vse svoje moči, da se sedanja stagnacija omili in konzum poveča. Ne moremo si predstavljati Slovenije in Ljubljane brez veleselja, ki bi ga bilo treba ustvariti, ako bi ga še ne bilo in na katerega se obrtniški krogi pripravljajo in veselo, ko na kak velik praznik. In v resnici: otvoritev vsakoletnega veleselja je praznik Slovenije, praznik njenega nemirnega in neustrašnega dela in zato pomolna revija njenih uspehov, doseženih v težkem boju za obstanek.

Huda je današnja kriza za slovensko obrtništvo, huda pa je tudi za veleseljem, ki je z njim v najožji zvezi. Zato mora vsak obrtnik s podvojeno močjo podpirati Ljubljanski veleseljem, ki je sicer mednarodnega značaja, a je vendarle naš slovenski. Tako bo pomagal sebi in občestvu.

XII. Ljubljanski veleseljem se vrši od 4. do 13. junija t. l.

Pavšalne takse za mlino

za mesec maj in junij.

Minister za trgovino in industrijo je danes določil pavšalne takse za mlino za mesec maj in junij. Naredba se glasi: V smislu § 4 zakona o prometu s pšenico od 31. marca t. l. in čl. 8 pravilnika za izvršitev zakona o prometu s pšenico od 6. aprila t. l. predpisujem za maj in junij za mlino, ki meljejo žito in ki spadajo pod kontrolo mori omenjenega zakona, sledeče takse: Tehnična kapaciteta mlina do 1000 700 Din mesečne pavšalne takse, do 2000 1400, do 3000 2200, do 4000 3000, do 5000 4000, do 6000 5000, do 7000 6000, do 8000 7000, do 9000 8500, do 10.000 10.000, do 11.000 10.800, do 12.000 11.600, do 13.000 12.400, do 14.000 13.200, do 15.000 14.000, do 16.000 14.800, do 17.000 15.600, do 18.000 16.400, do 19.000 17.200, do 20.000 18.000, do 21.000 19.000, do 22.000 20.000, do 23.000 21.000, do 24.000 22.000, do 25.000 23.000, do 30.000 28.000, do 35.000 31.000, do 40.000 34.000, do 45.000 36.000, do 50.000 38.000, do 60.000 46.000, do 70.000 52.000, do 80.000 61.000, do 100.000 76.000 Din. Mlinarji morajo prednje pavšalne vsote plačati v smislu čl. 8 pravilnika za izvršitev zakona o prometu s pšenico, in sicer prvo polovico do prvega vsakega meseca, drugo polovico pa do 16. vsakega meseca na račun Privilegirane izvozne družbe Ševilka 56.026 potom čekovnih nakaznic Poštne hranilnice.

Slavija

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12 Telef. 2176. 2276.

* * Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT * *

Obrtniki!

Večletno
tovarniško jamstvo!

Važno za Vas je, da veste, da so

DÜRKOPP šivalni stroji

kakor: FLAŠTEP, CILINDER, LEVOROCNI i. t. d., svetovno priznani najboljši
Zato si pred nakupom oglejte mojo tovarniško zalogo

Ludv. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Dobave

in licitacije

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 400 m³ jamskega lesa.

Oddaja del pri preureditvi krovne in stropne konstrukcije na pekarni Dravskega intendantskega skladišča v Ljubljani se bo vršila potom ofertne licitacije dne 18. maja t. l. pri inženjerskem oddelku Komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

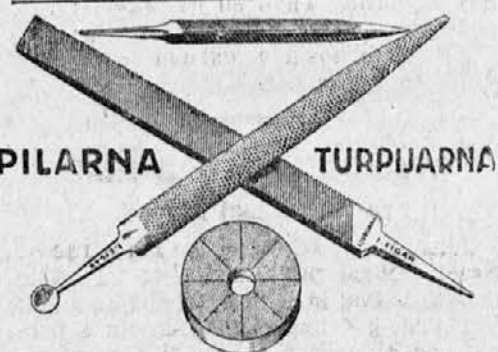
Oddaja zakupa buffeta na postaji Raksek se bo vršila potom licitacije dne 27. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Oddaja zakupa prostorov kina Ljubljanski dvor se bo vršila potom licitacije dne 30. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 400 kg vijakov.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 4. maja t. l. ponudbe glede dobave 500 kg cilindričnega olja in risalnega orodja; do 12. maja t. l. glede dobave 200 m svinčenega kabla; do 19. maja t. l. glede dobave trofaznega motorja; do 25. maja t. l. pa glede dobave telefonske postaje.

Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 21. maja t. l. pri ekonomskem oddelku Uprave državnih monopolov v Beogradu glede dobave papir-

IVAN FIGAR
LJUBLJANA

Gospodstva cesta
Vošnjakova ulica 6
v bližini restavracije „Novi svet“

Zaloga,
izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.
Plačam enostransko tovarnino.

ja; dne 25. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave umetnega škrljeveca; do 26. maja t. l. pa glede dobave barv in lakov.

Oddaja zakupa in dogradnje buffeta na postaji Grosuplje se bo vršila potom ofertne licitacije dne 23. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Direkcija državne železarnice Vreš-Majdan sprejema do 4. maja t. l. ponudbe glede dobave 20 rol transparentnega papirja; do 11. maja t. l. pa glede dobave 1500 kg železa, dinamno žice in drugega materiala.

Vršile se bodo naslednje licitacije:

Dne 5. maja t. l. pri Upravi zavoda za izradu vojne odeže v Beogradu glede dobave 10.000 kg govejega loja. — Dne 9. maja t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelk v Beogradu, glede dobave večje množine papirja;

dne 25. maja t. l. pa glede dobave 850.000 komadov vreč za prevoz soli. Dne 25. maja t. l. pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu glede dobave 40 ton motornega bencina, 6 ton strojnega olja, 5 ton motornega olja, 50 ton plinskega olja, pol tone industrijskega petroleja za čiščenje, pol tone turbinskega olja in pol tone cilindričnega olja.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave naprave za elektromotor. Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 10. maja t. l. pri ekonomskem oddelku Generalne direkcije drž. železnic v Beogradu glede dobave peresnih žimnic. — Dne 10. maja t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave ca 16.000 m sukna; dne 11. maja t. l. glede dobave 15.000 komadov letnih maj; dne 13. maja t. l. pa glede dobave 40.000 kg mila.

Oddaja zakupa buffeta na postaji Bičle se bo vršila potom ofertne licitacije dne 12. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 25. aprila t. l. ponudbe glede dobave pločevine, zakovic, okenskega železa in zatikačev ter glede dobave 60 komadov borovih drog; do 2. maja t. l. pa glede dobave pribora k varilnemu aparatu.

Dne 20. maja t. l. se bo vršila pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu ofertalna licitacija glede dobave 2500 kg usnja.

Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 440 kg jekla in 10 tisoč kilogramov karbida.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 300 stotov portland-cementa in 14.000 komadov kuvert.

Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 17. maja t. l. ponudbe glede dobave platna in tekstilnega materiala.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 12. maja t. l. ponudbe glede dobave tiskovin, 50 tucatov žag za železo, automaterijala, 200 kg kristalne sode, 100 kg pšeničnega zdroba in 100 kg namiznega olja.

Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelk v Ljubljani sprejema do 10. maja t. l. ponudbe glede dobave 20 kg stenja, 1000 m vrvice za zavese in 40 kg motvoza.

Dne 14. maja t. l. se bo vršila pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu ofertalna licitacija glede dobave 300.000 komadov opeke, 500.000 kg potrlancementa, 150.000 kg mešanega apna in 500 kv. metrov cementnih plošč.

Dne 17. maja t. l. se bo vršila pri Komandi Potiske divizijske oblasti v Subotici licitacija glede dobave 18.000 kilogramov petroleja.

Prodaja starega železa. Dne 3. junija t. l. se bo vršila pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu ofertna licitacija glede prodaje starega železa.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg ovsja, 1000 kg strojnega olja, 600 kg cilindričnega olja, 200 kg dinamno olja, 200 kg strojne masti, 1000 kilogramov vulkanskega olja, 500 kg masti za jamske vozičke, raznega električnega materiala, gumijastega kabla, pločevine, žičnih vrvi in gatičnih verig; do 17. maja t. l. pa glede dobave 170 m manesmanovih brezšivnih cevi.

Prodaja starega papirja. Dne 15. junija 1932 se bo vršila pri Primorski direkciji pošte in telegrafa v Splitu ofertna licitacija glede prodaje okoli 20.000 kilogramov starega papirja.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 12. maja t. l. ponudbe glede dobave 3 dežnih plaščev.

Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 16. maja t. l. ponudbe glede dobave 1200 m jeklenih vrvi.

Oddaja del pri adaptaciji poslopja vojašnice Kralja Aleksandra I. v Mariboru se bo vršila potom ofertne licitacije dne 17. maja t. l. pri Komandi mesta v Mariboru.

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede prodaje lesa. — (Oglašni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve-, tri in sedem ton nosilnosti.

Telefon interurban št. 2157.

Pred vinarskim kongresom v Ptuj

Za vinsko razstavo in vinarski kongres v Ptuj od 8. do 10. t. m. so izvršene vse priprave. Po sedanjih informacijah bo razstavljenih nad 3000 buteljk vseh vinskih sort v dravski banovini. Za posetnike iste je dovoljena polovična vožnja po železnici. Ob lepem vremenu se bodo vršili izleti v Haloze, in sicer dnevno z odhodom izpred Društvenega doma ob 13. uri.

Vinska razstava bo ena največjih in najobsežnejših, kar jih je bilo dosedaj v dravski banovini in sploh v naši državi. Go-

Kdor oglašuje

ta napreduje!

spod ban kot protektor bo razstavo otvoril v nedeljo ob 11. uri. Vinarski kongres se bo pa vršil isti dan ob 8. uri v Narodnem domu, na katerem se bo med drugim sklepalo o trsnem sortimentu za dravsko banovino.

Razstava bo odprta dnevno od 8. do 18. ure, tako da bo dovolj prilike za poskušanje vina na podlagi kataloga, v katerega si bo lahko vsak zabeležil vina, ki mu najbolj ugajajo, da jih kupi takoj ali pozneje direktno od producenta. Vsa potrebna pojasnila daje razstavni odbor v Ptuj.

LJUBLJANA, Masarykova c. 9 (nasproti carinarnici) prevzema

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana
Dunajska cesta šte. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon šte. 30—20.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.